

AZ OTP Bank Nyrt. CAMELS-elemzése

2. rész

Bevezető: A dolgozat témája a legnagyobb magyar kereskedelmi bank, az OTP Bank elemzése a 2019 és 2021 közötti időszakban, egy olyan értékelő és elemző rendszerrel, amely kifejezetten pénzintézetek minősítésére szolgál. A dolgozat bemutatja a bankok elemzésére használt minősítési rendszer elméleti hátterét. Emellett ismertetjük az OTP Bank külső makrogazdasági tényezőit, majd elvégezzük az intézmény belső vizsgálatát. Végül az OTP Bank részletes CAMELS-elemzése következik. A célunk, hogy a minősítési rendszer segítségével értékeljük az OTP Bank működésének eredményeit, és a kapott eredmények alapján következtetéseket vonjunk le.

Kulcsszavak: Bankrendszer, minősítési rendszer, CAMELS, elemzés.

Abstract: The topic of this thesis is the analysis of the largest Hungarian commercial bank in the period between 2019 and 2021, with an evaluation and analysis system specifically designed to qualify financial institutions. The thesis presents the theoretical background of the rating system used to analyse banks. In addition, we will present the external macroeconomic factors of OTP Bank, followed by an internal examination of the institution. Finally, there is a detailed CAMELS analysis of OTP Bank. Our aim was to evaluate the results of OTP's operations using the rating system and draw conclusions depending on the results obtained.

Keywords: Banking system, rating system, CAMELS, analysis.

* Dunaújvárosi Egyetem,
Gazdálkodási és menedzsment
alapszak Vállalkozásmenedzsment
specializáció, hallgató
Email: reveszbence2000@gmail.
com

* Dunaújvárosi Egyetem, Tár-
sadalomtudományi Intézet,
Gazdálkodástudományi Tanszék,
mesteroktató
Email: famy@uniduna.hu

[28] OTP Bank:
Történetünk. [elektro-
nikus cikk] <[https://
www.otpbank.hu/
portal/hu/Rolunk/
Tortenet](https://www.otpbank.hu/portal/hu/Rolunk/Tortenet)>
[Letöltés: 2023. 04.
01.]

Az OTP Bank Nyrt. bemutatása

OTP BANK TÖRTÉNETÉNEK RÖVID BEMUTATÁSA

Az OTP Bank mai jogelődje 1949. március 1-jén jött létre a szovjet típusú bankrendszerben, Országos Takarékpénztár Nemzeti Vállalat néven. Kezdetben lakossági hitelnyújtással és betétgyűjtéssel kezdett foglalkozni a pénzügyintézet. Mára 1750 bankfiókkal és 16,3 millió ügyféllel rendelkezik az európai és ázsiai kontinensen. 1970-es években a szocialista rendszerben a tanácsok pénzügyeit kezelte. Fokozatosan bővült a pénzügyintézet tevékenységi köre. Az 1980-as évek végétől már nem csak a lakossági ügyfelek igényeit elégítették ki, hanem vállalatok számára is nyújtottak különböző pénzügyi szolgáltatásokat. A jegybanki és kereskedelmi banki tevékenységek 1987-től különváltak.

Ekkor jelentek meg az országban az OTP Bank versenytársai. Ugyanis egyre több pénzügyintézet kapta meg az engedélyt, hogy pénzügyi szolgáltatásokat nyújtson a lakossági ügyfelek számára. Az OTP ekkor már szétágazó és erős hálózattal rendelkezett az országban, és addigi fölényét és szolgáltatásai sokszínűségét kihasználva nem került hátrányba a konkurenciával szemben. Mivel vidéken már számos bankfiókkal rendelkezett, így a választás evidens volt az ottani vállalkozók számára. A rendszerváltás éveit követően felgyorsultak az OTP Bank körüli események. 1990 végén részvénytársasággá alakult. A hitelintézet elkötelezett volt annak érdekében, hogy Magyarország legerősebb bankja maradjon. Az univerzális banki tevékenységek mellett kibővült nyugdíjpénztári, egészségpénztári, alapkezelési, lízing, faktoring, lakástakarék-pénztári és jelzálogbanki szolgáltatásokkal. Továbbá a nem banki tevékenységeket leválasztották az anyacégről és leányvállalatokhoz csatolták. [28] A '90-es évek közepétől a bank hatalmas változásokon ment át. A vállalati versenyképesség növelése érdekében beruháztak a kor legmodernebb integrált számítástechnikai rendszerébe, amely megteremtette annak lehetőséget, hogy az OTP Bank minőségi termékekkel és szolgáltatásokkal szolgálja ki ügyfeleit. 1995-ben kezdődött meg a pénzügyintézet privatizációja, ami elősegítette a profitorientált gondolkodásmód érvényesülését. Ebben az évben vezették be részvényeiket a budapesti részvénytőzsdére, valamint jelen vannak a londoni és a luxemburgi tőzsdén is. A bank a következő időszakban jelentős figyelmet fordított arra, hogy létrehozzon egy internetes banki szolgáltatást, amely elősegíti a hatékonyabb bankműködést. Ezért bevezetésre került a '90-es évek végén az OTP direkt szolgáltatás. [28]

A 2000-es évektől az OTP Bank megkezdte nemzetközi terjeszkedését, elsősorban olyan Közép- és Kelet Európai országokat célt meg, amelyek hasonló a gazdasági környezettel rendelkeznek, mint Magyarország. 2002-ben meg is történt az első leánybank felvásárlása Szlovákiában, ezt követően több bankakvizíció ment végbe. 2003-ban Bulgáriában, 2004-ben Romániában, 2005-ben Horvátországban, 2006-ban további négy országban vásároltak fel bankokat, Ukrajnában, Szerbiában, Oroszországban, és Montenegróban. [29]

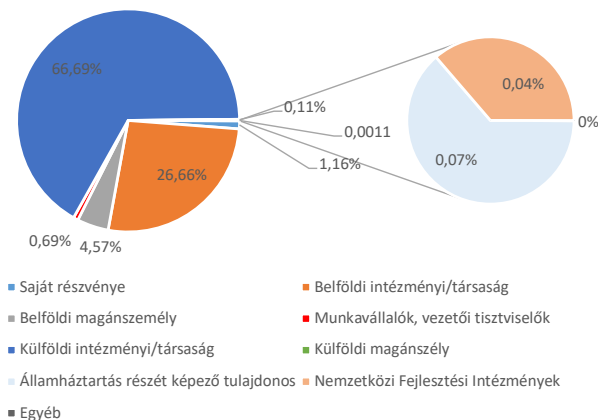
2007-ben bankcsoport egy teljes arcultaváltáson esett át, amely már indokolt volt a vállalat multinacionális jellege miatt. A következő években a terjeszkedés lelassult egészen 2014-ig, amikor ismét egy román és egy horvát bankot vásároltak fel. 2016-ban megtörtént az első magyarországi bank beolvasztása, ugyanis az AXA Bank leányvállalatában 100%-os tulajdonrészt szereztek. A következő években a terjeszkedés folytatódott olyan országokban, amelyekben már történt felvásárlás, illetve 2021-re már albán, moldáv és szlovén bankok is csatlakoztak az OTP csoporthoz. [28]

[28] OTP Bank: *Történetünk*. [elektronikus cikk] <<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Rolunk/Tortenet>> [Letöltés: 2023. 04. 01.]

[29] Poór József (2016): *Nemzetköziesedés és globalizáció az emberi erőforrás menedzsmentben*. Budapest: Wolters Kluwer Kft. <<https://mersz.hu/poor-nemzetkoziesedes-es-globalizacio-az-emberi-eroforras-menedzsmentben/>> [2023. 04. 20.]

TULAJDONOSI MEGOSZLÁS

4. ábra. OTP Nyrt. tulajdonosi struktúra (2021. december 31.)

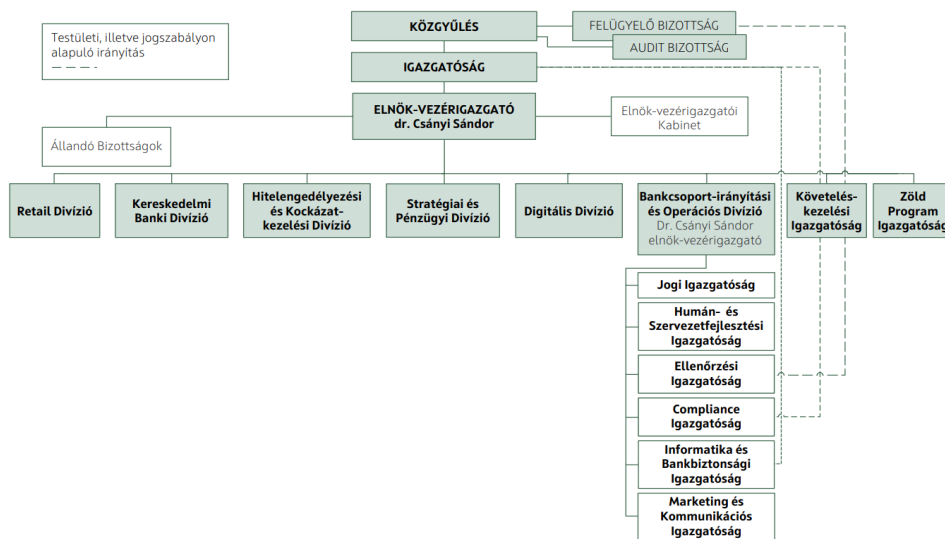

Forrás: Saját szerkesztés az OTP BANK Nyrt. éves jelentése alapján

Az OTP Bank Magyarország legnagyobb és legerősebb bankja. Tulajdonosi struktúráját vizsgálva az figyelhető meg, hogy külföldi tulajdonban lévő bankcsoportról beszélhetünk. A belföldi intézményi tulajdonhányad csupán 26,66%. A belföldi magánszemélyek 4,57%-os tulajdona mellett az államháztartás is birtokol 0,07%-ot. A külföldi dominancia ellenére a menedzsmentjogok magyar kézben vannak. Továbbá elmondható, hogy ez elmúlt évhez képest a magyar vezetés tudta növelni tulajdonrészét az intézményen belül. A bank menedzsmentje, az igazgatósági tagok, a felügyelő bizottság tagjai, az audit bizottság tagjai egyetlen kivétellel mind magyar állampolgár.

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS

5. ábra. OTP Bank szervezeti felépítése

Forrás: https://www.otpbank.hu/portal/hu/IR_Tarsasagiranyitas/SzervezetiAbra

Az 5. ábrán az OTP Bank szervezeti felépítése látható. Megállapítható, hogy egy divizionális szervezeti felépítésről beszélhetünk, amely két főbb részből áll. A központi egységből, amely az irányítási és a stratégiai döntéshozatal feladatai mellett támogatja a divíziók összehangolt működését. A divíziók feladata magas színvonalú szolgáltatás és termékértékesítés. Az OTP divizionális felépítése abszolút indokolt, ugyanis az intézmény multinacionális jellegű, szerteágazó intézményi kapcsolatokkal rendelkezik, továbbá számos leányvállalata és partnere van az országban.

A bank irányítása megfelel a hazai és nemzetközi elvárásoknak. Középpontban az elnök-vezérigazgató áll, ebből a pozícióból indul ki a legtöbb leágazás. Ugyanakkor a közgyűlés a bank legfőbb irányítási testülete, amely részvényesekből áll. Közgyűlést legalább minden évben egy alkalommal össze kell hívni.

A másik jelentős testület az igazgatóság, amelyet mindig az elnök-vezérigazgató hív össze. Az igazgatóság hatásköre teljesen kiterjed a bank működésére, amelynek főbb feladatai a társaság stratégiai tervezése, a szervezeti átalakítások irányítása, az éves beszámolók elkészítése, a szabályzati rendszer elfogadása vagy változtatása, illetve itt születnek a cégjogi döntések. Az igazgatósági szinten jelölik ki a bank irányvonalát, amely vonatkozik az eredményes működési stratégiára, hatékonyság növelésére, vizsgálják a lehetséges kockázatokat, figyelik a piaci mechanizmusokat, biztosítják a biztonságos működés feltételeit. [30]

A Felügyelő bizottság feladatai, hogy a társaság megfelelően, a törvényeket betartva működjön és ellenőrizze a szervezet belső működését. Az audit bizottság ellenőrzi a pénzügyi beszámolórendszer működését, együttműködik a könyvvizsgálói testülettel, továbbá ellátják a hazai leánybankok audit bizottsági teendőit. [31]

A bankcsoport irányításáért felelős operációs divízió vezetője az elnök-vezérigazgató. Ennek a divíziónak több alárendelt ága van, amelyek szorosan kapcsolódnak egymáshoz. Az OTP Banknál van jogi, humán és szervezetfejlesztési, ellenőrzési, compliance, informatika és bankbiztonsági, marketing és kommunikációs igazgatóság. A bankcsoport számos divízióval rendelkezik (Retail, Kereskedelmi Banki, Hitelengedélyezési és Kockázatkezelési, Stratégiai és Pénzügyi), amelyek gazdaságilag önállóságot élveznek, de jogilag a központi irányításhoz tartoznak. Tehát, ezek a divíziók központi irányításúak. Rendszeres kontroll és ellenőrzés alatt vannak, és érvényesítik rajtuk a vállalat érdekeit. Tulajdonképpen ez a rendszer úgy van kialakítva, hogy vállalatok találhatók a vállalatban. [30] A divizionális szervezet előnyei, hogy decentralizáltak. A központi menedzsmentnek nem kell minden részfolyamattal foglalkoznia, a piaci tendenciák változása csak egyes divíziókat érinthet.

[30] OTP Bank: 2021. évi éves jelentés. <https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/220413_Eves_jelentes_teljes_pdf.pdf> [Letöltés: 2023. 04. 12.]

[31] OTP Bank: 2020. évi éves jelentés. <https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/210416_Eves_jelentes_032.pdf> [2023. 04. 12.]

Az elkülönítésből adódóan az egyes részlegek magasabb hatékonysággal és összpontosítással tudnak működni. Hátránya a divizionális felépítésnek, hogy az információk lassabban áramolhatnak, az egyes részlegek kihasználhatják önállóságukat, és nehézkessé válhat az együttműködés a szervezet vezetése és a divíziók között.

PESTEL-ELEMZÉS

A PESTEL-elemzés egy stratégiai megközelítés, amellyel a makro környezet jelenlegi és jövőbeli vizsgálatát végezzük 6 szegmensen keresztül. A vizsgált elemek:

- Political – Politikai környezet.
- Economic – Gazdasági környezet.
- Social – Társadalmi környezet.
- Technological – Technológiai környezet.
- Environmental – természeti környezet.
- Legal – Jogi környezet.

Politikai tényezők

A magyar bankszektorban igen sok és erős pénzüintézmény található, de működésüket meghatározzák a mindenkor kormányzati intézkedések és törvények. Viszont az OTP Bank egy multinacionális jellegű intézmény számos másik európai, illetve most már ázsiai országban is jelen van. Nem csak a magyar, hanem az adott másik ország törvényeit is be kell tartania. A vállalat kitett a váratlan kormányzati változásoknak és döntéseknek az egyes országokban. Ezek a hatások többféleképpen jelentek meg az elmúlt években Magyarországon. Kormányváltás ugyan nem történt, de fontos megemlíteni a kamatstop-rendeleteket, ahol a kamatlábak rögzítésre kerültek bizonyos ideig. Továbbá külön bankadókat vezettek be az extra profitnyereségekre hivatkozva. Ezek az elvonások negatívan érinthetik az egyes intézményeket, mert az ilyen típusú beavatkozások csökkenthetik az intézmények versenyképességét és visszavetheti terjeszkedési ambícióit, mind a magyar, mind a külföldi piacokon.

Gazdasági tényezők

A gazdasági környezet megfelelő feltérképezése az egyik legfontosabb eleme a PESTEL-elemzésnek. A bankszektor szereplői szinte össze vannak kötve a gazdasággal. Minden negatív és pozitív változást észlelnek az intézmények. A válság idején előfordulhat, hogy a bankok tőkéhez való hozzáférése csökkenhet. A rossz gazdasági helyzetben, az infláció növekedésével a jegybanknak emelnie kell a jegybanki alapkamatot. Ekkor a kereskedelmi bankok, hogy nyereségesen működjön a hitelezés, emelniük kell a kihelyezett hitelek kamatát. A magas inflációs környezet, illetve a negatív történések hatással vannak a valuták árfolyamára. Ez könnyedén elriaszthatja a külföldi befektetők jelentős részét. Továbbá még érdemes megemlíteni a magyarországi monetáris politika helyzetét, amelyben az elmúlt években a kormányzati és jegybanki intézkedések külön úton haladtak. Ez természetesen nem tesz jót a magyar inflációnak, a forint árfolyamának és az ország gazdasági megítélésének sem. Az OTP Bank helyzete azért érdekes, mert több külföldi országban nyújt pénzügyi szolgáltatásokat. Mindegyik ország más gazdasági állapottal és irányvonallal rendelkezik, ezért érdemes rendszeresen vizsgálni a gazdasági adatokat és felismerni a jövőre vonatkozó lehetőségeket és veszélyeket.

Társadalmi tényezők

A társadalmi tényezők vizsgálatakor szociális változásokra és társadalmi folyamatok vizsgálására érdemes odafigyelni. A bankintézményeknek fontos a demográfiai körülmények vizsgálata, és ezen belül az ügyfelek korosztályos eloszlása. Az OTP Banknál többségében az idősödő korosztály jelenléte figyelhető meg. Épp ezért pár évvel ezelőtt indította el az OTP Junior programot, melynek célja az volt, hogy bővítsék a 25 év alatti ügyfélállományukat. Továbbá a bankoknak folyamatosan monitorozniuk kell a kliensek szokásait és igényeit. Termékeiket és szolgáltatásaikat ezért úgy kell kialakítaniuk, hogy a piacon a lehető legszélesebb korcsoporthoz és vagyoni helyzetű emberekhez juttassák el.

Technológiai tényezők

Az elmúlt években tapasztalható, hogy a bankok igen komolyan gondolják a megfelelő technikai és informatikai környezet kialakítását. A digitalizáció minden vállalatnak fontos, ugyanis lecsökkenthetők a felesleges kiadások. Talán az egyik leghasznosabb fejlesztés a chipes bankkártyák megjelenése volt, amellyel ma már egy érintéssel fizethetünk bárhol és bármikor. Fontos előrelépés volt a mobilalkalmazás kifejlesztése és bevezetése is.

[32] Hetesi Erzsébet–Veres Zoltán (2016): *Nonbusiness marketing*. Budapest: Akadémiai. <<https://mersz.hu/hetesi-veres-nonbusiness-marketing/>> [2023. 04. 21.]

Ma már másodpercek alatt megtudhatjuk, hogy mennyi pénz van jelenleg a számlánkon, és amikor csak szeretnénk, utalhatunk ismerőseinknek és befizethetjük számláinkat. Az OTP Bank reklámjaiban gyakran megjelenik a VideóBank-funkció, amelyen keresztül intézni lehet a mindennapi ügyeket. Ezek lehetővé teszik az ügyfelek költségének csökkentését és az időhatékonyt.

Környezetvédelmi tényezők

A környezetvédelem és technikai felkészültség szoros kapcsolatban van a bankintézmények életében. A digitalizáció elősegíti az intézmény gyorsabb és gazdaságosabb működését. Így csökken például a papír felhasználása, valamint ezáltal csökken a szükségessége a személyes kontaktusnak. Jelenleg már sok hasznos dolgot (pl. csekkbefizetés, utalás, valutaügyletek, részvényvásárlás, kötvényvásárlás) el lehet intézni az OTP weboldalán és mobilapplikációjában.

Jogi tényezők

A jogi tényezők határozzák meg a szektor jogszabályi környezetét. A hazai bankszektorra szigorú törvények vonatkoznak az adatvédelemre, a fogyasztóvédelemre és a kereskedelmi értékesítésre. A szigorú szabályok biztosítják az ügyfelek védelmét és a tisztességes versenyt a vetélytársak között.

SWOT-ELEMZÉS

A következő elemzésben az OTP Bank SWOT-elemzését készítjük el, amely vizsgálja a vállalat belső tényezőit és magába foglalja az erősségeket és gyengeségeket. Továbbá fontos megvizsgálni olyan külső tényezőket is, mint a lehetőségek és veszélyek. A belső környezet feltérképezésével jól láthatjuk az intézmény erősségét és azt, hogy miben kellene fejlődni annak érdekében, hogy a cég tovább erősödjön. A külső tényezők vizsgálatakor a makro- és mikrokörnyezetről kaphatunk átfogó képet arra vonatkozóan, hogy a jövőben az intézmény milyen lehetőségekkel rendelkezik, és milyen veszéllyel kell szembe néznie. [32]

6. ábra. Az OTP Bank SWOT-elemzése

Belső tényezők	Erősségek	Gyengeségek
	• konzervatív üzletpolitika • felelős vezetés • vezető szerep betöltése az országban • tökeerős szervezet • magas szintű és széles szolgáltatási portfólió • erőteljes reklámozás	• lassú újítások • elöregedő ügyfélkör
Külső tényezők	Lehetőségek	Veszélyek
	• termékportfólió növelése • terjeszkedés Ázsia felé • informatikai fejlesztések • nyitás a fiatal ügyfelek felé • piaci részesedés növelése • új ágazatok támogatása	• piacvezetői pozíció elvesztése • piaci részesedés csökkenése • ügyfélkör fokozatos elvesztése • különadók • világválság • háború

Forrás: Saját szerkesztés.

Az OTP Bank Nyrt. legnagyobb erőssége, hogy a magyar piacon vezető szerepet tud betölteni. Elmondható, hogy a vállalat birtokolja az országban kihelyezett hitel- és betétállomány közel kétharmadát. Véleményünk szerint az OTP-t egyszerre jellemzi a konzervatív és innovatív jelző is, mert kimondottan kockázatos fejlesztésekkel nem próbálkoznak. A menedzsment a jól bevált, hagyományos módszereket és eszközöket alkalmazza a piacon. Viszont elkötelezettek annak érdekében, hogy ügyfeleik a legjobb termékeket és szolgáltatásokat vegyék igénybe. Az igényeket gyakran jól felmérve, sikeres új termékek jelennek meg a portfóliójukban. Továbbá nem hanyagolható el az erőteljes marketingtevékenység, melynek segítségével folyamatosan mutatják magukat a piacon annak érdekében, hogy leendő ügyfeleiket megszerezzék. Úgy gondoljuk, hogy a bank gyengeségei közé tartozik, hogy az ügyfélkör az idősödő korosztályhoz tartozik. Ezt igazából észlelték is, és ezért indították el a Junior kampányt, melynek lényege, hogy bevonják a mostani fiatal iskolás ügyfeleket. További hátránya lehet az intézménynek, hogy nehezen nyitnak az új dolgok felé. Manapság egyre népszerűbb a piacon a startup cégek pénzügyi támogatása, sorra jelennek meg olyan cégek, amelyek gyors és egyszerű részvényvásárlási opciót kínálnak, továbbá nagy az érdeklődés a kriptovaluták, és NFT-k iránt. Véleményünk szerint, ha a digitális tér irányába nem történik változás, akkor a vetélytársak csaphatnak le rá és könnyen piaci előnyökhöz juthatnak.

A következőben bank külső tényezőit tekintjük. A bankcsoport előtt sok lehetőség van, ez annak köszönhető, hogy a pénzpiacokon betöltött szerepe igen erős, ami leginkább a nyereséges működésben nyilvánul meg. Ebből kifolyólag megvan a tőke és a lehetőség a további terjeszkedésre. Meglátásunk szerint az Ázsia felé való terjeszkedés egy igen jó üzleti lehetőség. A térségben jelenleg viszonylagos béke, illetve gazdasági előrehaladás tapasztalható.

[33] Tóth Tihamér (2016): *Az Európai Unió versenyjoga*. Budapest: Wolters Kluwer. Kft.. <<https://mersz.hu/toth-az-europai-unio-versenyjoga/>> [2023. 04. 20.]

Nem hiába az Európai Unió manapság gyakran köt szerződéseket a térségben. Tehát a terjeszkedés szempontjából, ez lehet egy jó irány. A lehetőségeknél is érdemes megemlíteni piaci részesedés növelését. Ezt akár többféleképpen is megtehetik, a külföldi terjeszkedésekkel, akár más hazai kisebb bankok felvásárlásával. Ahogy korábban említésre került, nagy lehetőségek rejlenek a digitális tér fejlesztésében. Jó irány lehet az ilyen típusú vállalkozások támogatása, vagy egy olyan divízió létrehozása, amely az online térben való termékek értékesítését segíti elő. Azonban minden vállalatnak szembe kell nézni a külső térből érkező veszélyekkel. Az OTP Bank Nyrt-re is veszéllyel lehet a frissen megalapított Magyar Bankholding tevékenysége. Így kaptak egy nagy vetélytársat, amellyel meg kell küzdeniük a piacvezető pozícióért, hogy ne veszítsék el ügyfélkörük jelentős hányadát. Külső veszély lehet a gazdaság koronavírus helyzet óta fennálló hektikus viselkedése, ami nem segíti elő a tervezhetőséget. Így ebben az időszakban a menedzsmentnek folyton új kihívásokat kell megoldani. Továbbá a magyar állam is gyakran él olyan piaci beavatkozásokkal, amely megnehezíti az egész szektor életét. Ilyen intézkedés volt a kamatstop, és különböző profitelvonások.

PIACI RÉSZESEDÉS

A piaci részesedés, ami leginkább tükrözheti a vállalat piaci versenyképességét. Minél magasabb egy cég piaci részesedése, annál inkább képvisel valós piaci erőt, illetve minél nagyobb ez a bizonyos erő, annál nagyobb mértékben képes irányítani a piaci tendenciákat. [33] Ha Magyarországot vizsgáljuk, akkor az tapasztalható, hogy igen erős intézmények versengenek egymással. A hazai kereskedelmi bankok különböző stratégiákkal próbálják megerősíteni, illetve növelni piaci pozíciójukat. Tulajdonképpen ekkor az a cél, hogy minél több ügyfele legyen a banknak. A növekvő ügyfélállomány több profitot eredményezhet. Viszont, ha ennek az ellenkezője következik be, akkor csökken a piaci részesedése, amely veszélyezteti az intézmény versenyképességét. Fontos figyelemmel kísérni a piaci részesedés változását, mert ebből fontos információk derülnek ki arra vonatkozóan, hogy egy vállalat növeli a piaci befolyását, vagy pedig visszaesés tapasztalható, és elveszíti partnereit. Ahhoz, hogy egy bank versenyképes legyen, kiváló minőségű és biztonságos szolgáltatásokat kell nyújtania. Azonban ez ma már egyáltalán nem elegendő. Ugyanis erős marketing tevékenységekkel kell előrukkolniuk ahhoz, hogy megszerezzék leendő ügyfeleiket.

Figyelemfelkeltő reklámokkal próbálják irányítani az értékesítési trendeket, akár egyszerre több korosztályt megcélozva. Kedvezményeket biztosítva próbálják elcsábítani egymás ügyfeleit, hogy növeljék és fenntartsák piaci részesedésüket.

Az OTP Bank marketing tevékenységét vizsgálva arra a következtetésre juthatunk, hogy minden térben igen erősen jelen vannak. Használják a mai modern social media platformokat, mert így a lakosság igen nagy hányadát lefedik hirdetésekkel. Ezek a kis hirdetmények rövidek, figyelemfelkeltők, tájékoztatók és lényegretörők. A ma már hagyományosnak mondható tévében is mindig található egy aktuális hosszabb reklám, amely egy adott kampány része. Így tulajdonképpen az internetet és a televíziózást lefedve az ország bármely pontjára eljuttatják üzenetüket. A sikert mi sem bizonyítja jobban, hogy 2021-ben az országon belüli összes bankintézmény adatait figyelembe véve 20% feletti piaci részesedést értek el.

[34] MONEY: *Bankok és pénzügyi intézmények.* <<https://www.money.hu/bankok>> [2023. 04. 02.]

MAGYARORSZÁGI KERESKEDELMI BANKOK PIACI RÉSZESEDÉSE

A következőkben olyan kereskedelmi bankok piaci részesedését vizsgáljuk, amelyek Magyarországon legalább ötven fiókteleppel rendelkeznek, ezek:

- CIB Bank– 64 fiók
- Erste Bank– 106 fiók
- K&H Bank– 168 fiók
- Magyar Bankholding Zrt.– 925 fiók
- OTP Bank– 356 fiók
- Raiffeisen Bank– 65 fiók
- UniCredit Bank– 53 fiók

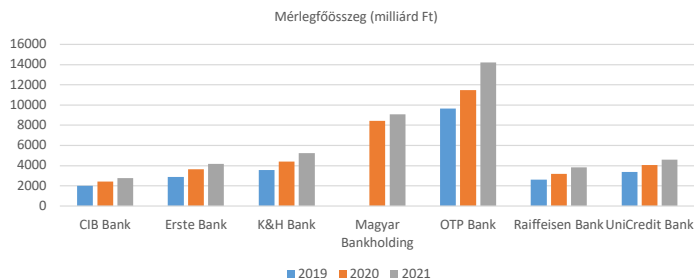
Ebben az összeállításban megfigyelhető, hogy Magyarországon négy nagyobb kereskedelmi bank ért el magasabb fiókszámot, mint 100 darab. Az OTP Bank legnagyobb vetélytársa, a bankfúzióval létrehozott Magyar Bankholding Zrt. A 2020-ban létrehozott óriás bankcsoport jelenleg 925 fiókkal rendelkezik az országban, amellyel jócskán elhagyta az OTP-t. Tehát ebben az összeállításban a Magyar Bankholding Zrt. legerősebb az országban. [34]

Mérlegfőösszeg

[35] <https://www.portfolio.hu/bank/20210602/meg-erkezett-a-friss-magyar-banki-rang-sor-igy-tett-be-a-koronavirus-a-legnagyobb-banknak-486164>

A következő diagramon, a Magyarországon működő legerősebb kereskedelmi bankok mérlegfőösszegének összehasonlítása látható.

7. ábra. Magyarországon működő kereskedelmi bankok mérlegfőösszegei (2019-2021)

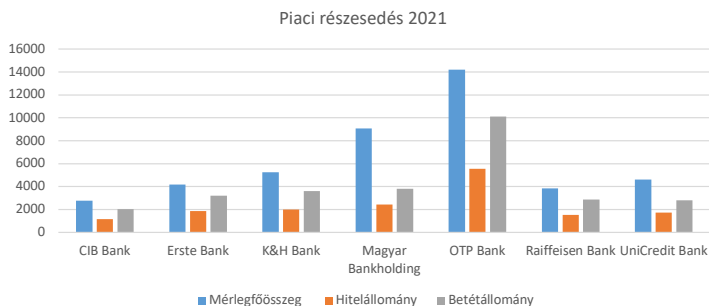
Forrás: Saját szerkesztés [35]

Megállapítható, hogy mindegyik bank a 2019-es évhez viszonyítva minden egyes évben egyre jobb eredményt ért el. Ezek a kereskedelmi bankok 2021-ben összesen 43929 milliárd forint mérlegfőösszeggel rendelkeznek. Az OTP Bank mérlegfőösszege 2021-ben 14207 milliárd forint volt, amivel a piaci részesedése 32,34%.

Piaci részesedés

A következő diagramon már nem csak a mérlegfőösszeg piaci megoszlása, hanem a hitelállományok és betétállományok is láthatók.

8. ábra. Magyarországon működő kereskedelmi bankok piaci részesedése (2021)

Forrás: Saját szerkesztés [36]

A kihelyezett hitelállományt vizsgálva az tapasztalható, hogy az OTP Bank a Magyar Bankholding és a K&H Bankon kívül más pénzintézet nem érte el a 2000 milliárd forintos határt. A kihelyezett hitelállomány piaci részesedése kapcsán megállapítható, hogy az OTP a piac 34,1%-át birtokolja. Ez igen erős részvétel főleg, ha azt is nézzük, hogy a magyar piac második és harmadik legerősebb tagja együttvéve csak a piac 27,2%-át. A betétállományokban az OTP Bank szintén birtokolja a hazai piac kétharmadát. Egyértelműen megállapítható, hogy az ország piacvezető bankja 2021-ben továbbra is az OTP csoport volt.

Az OTP Bank Nyrt. CAMELS-elemzése

Ebben a fejezetben a mutatók segítségével vizsgáljuk a CAMELS egyes komponenseit, mindezt összehasonlítva az OTP Bank és a legfőbb vetélytársak adataival. Tesszük mindezt annak érdekében, hogy a dolgozatban felállított hipotézist igazoljuk. A dolgozat hipotézise a következő: a CAMELS-elemzés módszertana alapján az OTP Bank a vizsgált években kettes értékelésnél rosszabb eredményt nem ért el.

[36] <https://www.portfolio.hu/bank/20220601/itt-a-friss-banki-rangsorlat-valaki-extraprofit-548293>

[37] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/200430_Eves_jelentes_087.pdf

TŐKEMEGFELELÉS

A tőke megfelelés megmutatja a bank tőkével való ellátottságát az idegen forrásokhoz és a kockázatos eszközökhöz viszonyítva. Továbbá a bankoknak elegendő saját tőkével kell rendelkezniük annak érdekében, hogy a felmerülő kockázatokat fedezni tudják és megmaradjon fizetőképességük. A következő táblázatban összegyűjtöttünk néhány mutatót, melynek segítségével szeretnénk bemutatni az OTP Bank tőke megfelelését.

5. táblázat. A tőke megfeleléshez kapcsolódó mutatók értéke 2019–2021 között

Megnevezés	OTP Bank (%)			Bankszektor átlaga (%)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Tőke megfelelési mutató	16,8	17,7	19,1	20,34	20,72	20,13
Tőke áttétel	17,8	15,4	14,1	10,76	9,12	8,46
Tőke akkumuláció	11,09	9,01	10,6	13,21	8,1	11,72

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. és a bankszektor éves jelentései 2019–2021 között. [37]

A vizsgált időszakban az OTP Bank tőke megfelelési mutatójában folyamatos növekedés figyelhető meg. A növekedés leginkább annak tudható be, hogy a szavatoló tőke évről évre növekedést tudott produkálni. A bankszektori átlag mindig 20% felett volt. Ehhez viszonyítva az OTP Bank mutatói mindhárom évben elmaradtak. Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy biztonságos működés érdekében a tőke megfelelési szint minimuma 8%.

Az OTP Bank a vizsgált időszakban ezt a bizonyos szintet jócskán elérte, több mint kétszeresét teljesítette. Az adatok által elmondható, hogy az OTP Bank egy tőke erős bank és a fizetőkép telenség kockázata alacsony. Továbbá a magyarországi bankok rendkívül jó tőke megfeleléssel rendelkeznek, ami szintén bizonyítja a magyar bankrendszer erősségét. A tőke áttétel vizsgálatánál az OTP Bank mutatói meghaladják a bankszektor átlagát, ugyanakkor az egész szférában csökkenés volt megfigyelhető.

A saját tőke minden évben növekedett, viszont a mérlegfőösszeg nagyobb ütemben fejlődött. Tehát a 3,7%-os csökkenés ezzel magyarázható. Az OTP jócskán megfelel a Bázeli Bizottság által elvárt 3%-os tőkeáttételi szintnek, továbbá a versenytársaknál is magasabb mutatószámot tudott elérni a vizsgált évek során. A tőkeakkumulációt vizsgálva az OTP szintén azonos változásokon megy keresztül, mint a bankszektor más szereplői. 2019-es év után visszaesés következett, amelynek hátterében 2020-as év adózott eredményének csökkenése volt. Majd a 2021-es évben újra növekedés volt tapasztalható a banknál és a szférában egyaránt. Összességében elmondható, hogy ezekkel az eredményekkel bankszektor jó állapotban van. A következő táblázatban látható a bank forrásösszetétele.

[38] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/220413_Eves_jelentes_teljes_pdf.pdf

6. táblázat. Források megoszlása 2019 és 2021 között (millió Ft)

Megnevezés	2019	2020	2021
Kötelezettségek	8485086	9476060	11895507
Jegyzett tőke	28000	28000	28000
Eredménytartalék és egyéb tartalékok	1628354	1697133	1845836
Visszavásárolt saját részvény	-2636	-46799	-58872
Kisebbségi érdekelt-ség	-	-	-
Saját tőke	1653718	1678334	1814964
Források összesen	10138804	11154394	13710471

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. Éves jelentés 2019–2021 alapján [38]

A vizsgált három évben növekedés tapasztalható. Ugyanis a bank kötelezettségei 40,2%-kal, a saját tőke, azaz szabadon felhasználható források 9,7%-kal növekedtek. Ebben az időszakban a visszavásárolt részvények száma negatív, tehát igazából részvények eladása valósult meg, amit az utóbbi két évben egyre inkább alkalmaztak. A következő táblázatban a saját tőke és összetétele látható az egyes években.

[38] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/220413_Eves_jelentes_teljes_pdf.pdf

7. táblázat. Saját tőke és összetétele 2019 és 2021 között

Megnevezés	2019	2020	2021
Jegyzett tőke (%)	1,69	1,67	1,54
Eredménytartalék (%)	98,46	101,12	101,7
Visszavásárolt saját részvények (%)	-0,16	-2,78	-3,24
Kisebbségi érdekeltség	–	–	–
Saját tőke (millió Ft)	1653718	1678334	1814964

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. Éves jelentés 2019–2021 alapján. [38]

A saját tőke arányának összetételében nem igazán történt nagy átrendeződés az évek során. Viszont az elmondható, hogy a bank korábbi tevékenységének eredményéből származó tőketöbblet növekedésnek indult, így 2021-re elérte a 101,7%-ot.

A tőke megfelelés vizsgálatában megállapítható, hogy az OTP Bank kimagaslóan jól teljesít. A Bázeli Intézményi előírásokat messze meghaladja, biztonságosan működik, továbbá egy esetleges sokállapot kialakulásakor minden bizonnyal megfelelően kezelik a helyzetet, ugyanis kielégítő mozgástérrel rendelkezik az intézmény.

A vizsgált időszakban a tőke megfelelés 1-es osztályzatot kap.

Az írás 3. részét a következő, 2024. januári számunkban közöljük.